

Kasvuriihi

1. Mahdollistetaan yleishyödyllisille yhteisöille sijoittaminen pääomasijoitusrahastoihin ilman elinkeinotuloveroseuraamuksia.

Kotimaisen säädösesteen takia yleishyödyllisten yhteisöjen 20 miljardin euron sijoitusvarallisuudesta vain murto-osa kanavoituu pääomasijoitusrahastojen kautta suomalaisille startup- ja kasvuyrityksille. Yleishyödyllisten yhteisöjen katsotaan virheellisesti harjoittavan elinkeinotoimintaa, jos ne sijoittavat kommandiittiyhtiömuotoiseen pääomasijoitusrahastoon ja niiden pääomasijoitusrahastoista saama tulo verotetaan 20 %:n yritysverokannalla. Vastaavaa verovelvoitetta ei synny, jos säätiö sijoittaa esimerkiksi ulkomaiseen pääomasijoitusrahastoon tai suoraan kohdeyhtiöön. Kevään kehysriihessä 2024 on päätetty asiaa selvitettävän – konkreettiset toimet kuitenkin uupuvat.

Ongelma on korjattavissa yksinkertaisella ja nopeasti toteutettavissa olevalla säädösmuutoksella, jonka mukaisesti tuloa verotettaisiin vain, jos sama tulo suoraan, ei siis rahaston kautta, olisi verollista. Tämä toisi kotimaisille startup- ja kasvuyrityksille lisää rahoitusmahdollisuuksia, olisi eurooppalaisten käytäntöjen mukainen eikä aiheuttaisi veromenetyksiä valtiolle. Se olisi myös linjassa hallitusohjelmassa asetetun tavoitteen kanssa luoda edellytyksiä maailman parhaan startup- ja kasvuyritysekosysteemin kehittymiselle.

2. Ulkomaisten sijoittajien sijoituksia suomalaisiin pääomasijoitusrahastoihin on helpotettava.

Ulkomaisten sijoittajien sijoittamisen vaikeus suomalaisiin pääomasijoitusrahastoihin heikentää merkittävästi kasvuyhtiöiden rahoitusmahdollisuuksia. Tämä pääoma olisi elintärkeää suomalaisten kasvuyhtiöiden kehittymiselle ja kansainvälistymiselle.

Eriyisen ongelmallinen on tuloverolain 9.6 §, joka vaatii äänettömiltä yhtiömiehiltä selvityksen niiden verotuksellisesta kotipaikasta. Vaatimus on epärealistinen, koska esimerkiksi rahastojen osalta tietoja pitäisi kerätä sijoittajilta, joihin suomalaisella rahastonhoitajalla ei ole suoraa näkyvyyttä. Vastaavaa vaatimusta ei ole asetettu suorille sijoituksille, mikä asettaa pääomasijoitusrahastot epäreiluun asemaan.

Lisäksi pykälä aiheuttaa merkittäviä ongelmia Verohallinnossa, joka on lähettänyt lukuisille ulkomaisille sijoittajille pyyntöjä toimittaa veroilmoitus, vaikka tuloa ei ole maksettu. Tämä on omiaan karkottamaan ulkomaisten sijoittajien sijoitushalukkuutta Suomeen. Verohallinnon käytännöt eivät paranna verovalvontaa, koska pääomasijoitusrahastonhoitaja toimittaa vuosittain tiedot äänettömille yhtiömiehille maksetuista tulo-osuuksista. Siten ei ole tarpeen tai hyödyllistä pyytää äänettömiä yhtiömiehiä toimittamaan samoja tietoja. Ongelman ratkaisemiseksi tuloverolain 9.6 §:stä tulisi poistaa viittaus kaksinkertaisen verotuksen välttämistä koskevaan sopimukseen. Vähintään Verohallinnon käytäntöjä tulisi muuttaa siten, että kotipaikkatodistusta pyydetään vasta tuloa maksettaessa.

Suomalaiset pääomasijoitusrahastot ovat liian pieniä niiden mediaanikoon ollessa VC-rahastoissa 47 miljoonaa kun Euroopassa mediaanikoko on 80 miljoonaa. Buyout-rahastoissa vastaavat luvut ovat 125 miljoonaa ja 220 miljoonaa. Eurooppalaiset rahastot ovat amerikkalaisia rahastoja puolestaan noin 20-25 prosenttia pienempiä. Kotimaisin pääomain emme pysty eroa kuromaan umpeen, vaan tarvitsemme siihen mukaan myös ulkomaista pääomaa. Kaikki esteet ulkomaisen pääoman houkuttelulle tulisi poistaa.

3. Tesin tulee jatkaa markkinaehtoista rahastosijoittamista nykyisellä tai suuremmalla skaalalla, ja tämän tulisi olla etusijaista suhteessa muihin tavoitteisiin.

Tesin rooli markkinakapeikkojen poistajana ja yksityisen pääomasijoitusmarkkinan kehittäjänä on ollut merkittävä. Tesin rahastosijoitukset ovat olleet tehokkaita, tuottoisia (vuosituotto 16–20 %) ja vaikuttavia, vivuttaen yksityistä pääomaa markkinoille jopa yhdeksänkertaisesti valtion panostukseen nähden. Nyt kuitenkin Työ- ja elinkeinoministeriön suunnitelma uudesta sijoitusstrategiasta uhkaa heikentää tätä vaikuttavuutta.

Strategian mukaan Tesin kokonaissijoitusvolyymi kasvaisi, mutta rahastosijoitusten painotusta vähennettäisiin ja niille asetettaisiin uusia rajoituksia. Samalla suorien sijoitusten osuus kasvaisi viisinkertaiseksi, mikä vähentäisi Tesin kykyä tehokkaasti kanavoida yksityistä pääomaa markkinoille. Tämä vaarantaa myös rahastosijoitusten monipuolisuuden ja pitkäjänteisyyden, mikä on elintärkeää kotimaisten rahastojen skaalaamiselle kansainväliselle tasolle.

Ratkaisuna Tesin tulisi jatkaa nykyistä markkinaehtoista rahastosijoittamista vähintään samalla tai suuremmalla volyyymilla. Rahastosijoitukset mahdollistavat kasvurahoituksen tehokkaan kohdistamisen useampiin yrityksiin ja toimialoille, mikä tukee työllisyyttä, talouskasvua ja tuottavuutta. Lisäksi Tesin sijoitusprosessin joustavuus tulisi säilyttää. Näin voimme varmistaa Tesin roolin osana Suomen kilpailukyvyyn ja kasvun vahvistamista.

4. Työeläkeuudistuksen yhteydessä pitäisi parantaa työeläkeyhtiöiden riskituottosuhdetta lisäämällä allokaatiota pääomasijoitusrahastoihin.

Suomalaiset pääomasijoitusrahastot ovat kansainvälisesti vertaillen pieniä, mikä rajoittaa niiden houkuttelevuutta suurille kansainvälisille sijoittajille. Kansainväliset sijoittajat suosivat suurempia rahastoja, jotka vastaavat heidän minimisijoitustensa kokoja. Tämä asettaa haasteen suomalaisille rahastoille: niiden on vaikea kilpailla kansainvälisestä pääomasta, vaikka juuri se olisi elintärkeää Suomen talouskasvulle ja yritysten kehittymiselle.

Ratkaisuna kotimaisia toimia on vahvistettava, jotta rahastojen mediaanikokoa voidaan kasvattaa kansainväliselle tasolle. Erityisesti työeläkeyhtiöiden sijoituksia suomalaisiin pääomasijoitusrahastoihin tulisi lisätä. Työeläkeyhtiöt voisivat toimia vahvoina ankkurisijoittajina, mikä parantaisi rahastojen uskottavuutta ja houkuttelisi ulkomaisia sijoittajia. Tällä tavalla pystyttäisiin luomaan vahvempi rahoituspohja, joka tukisi kotimaisia yrityksiä niiden kasvussa ja innovaatioiden kehittämisessä.

Rahastojen koon kasvattaminen on keskeinen askel siinä, että pystymme rahoittamaan suomalaisia yrityksiä paremmin ja varmistamaan, että ne voivat kasvaa ja menestyä myös kansainvälisesti. Tämä on ratkaisevan tärkeää Suomen talouskasvun ja kilpailukyyn vahvistamiseksi.

5. Pääomasijoitustoimintaa varten tulisi kehittää toimiva rahastorakenne.

Nykyinen rahastorakenne asettaa suomalaiset pääomasijoitusrahastot haasteelliseen asemaan kansainvälisillä markkinoilla. Pääomasijoitustoimintaa harjoitetaan pääasiassa kommandiittiyhtiössä, joka on alun perin suunniteltu täysin muun tyyppistä liiketoimintaa varten. Tämä aiheuttaa haasteita esim. kansainvälisessä varainkeruussa. Nykyrakenteen seurauksena kotimaiset rahastot saattavat joutua siirtämään toimintaansa ulkomaille kasvaessaan suuremmiksi.

Ratkaisuna tulisi kehittää yhteisömuotoinen, verotuksellisesti ei-transparentti rahastorakenne, joka vastaisi kansainvälistä markkinastandardia. Tämä parantaisi suomalaisen pääomasijoitustoiminnan kilpailukykyä, helpottaisi varainkeruuta ja vahvistaisi suomalaisten rahastojen toimintaedellytyksiä. Lisäksi uusi rakenne voisi jopa houkutella ulkomaisia rahastonhoitajia perustamaan rahastonsa Suomeen. On Suomen etu, että kotimaiset rahastot säilyttävät kotipaikkansa Suomessa eivätkä joudu haastavan sääntely- ja verotusympäristön vuoksi siirtymään muihin valtioihin rahaston koon kasvaessa. Tällainen uudistus tukisi talouskasvua, innovaatioita ja Suomen asemaa kansainvälisessä sijoitusympäristössä.